

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-05-33112

בפני כבוד השופטת אספרנצה אלון

המבקשת **אשתו השנייה של המנוח**
ע"י ב"כ עו"ד גיא אופיר ואח'

נגד

המשיבות **בנותיו מנישואיו הראשונים**
ע"י ב"כ עו"ד יוסף ישורון ואח'

החלטה

1
2 1. בפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט לענייני משפחה בחיפה (סגנית הנשיא כב'
3 השופטת אלה מירז מיום 15.4.18, בתיק ת"ע 40215-08-15 (מאוחד) (להלן: "**בית משפט**
4 **קמא**"), במסגרתה דחתה את בקשת המבקשת, להעביר לידי מומחית בית משפט, לאחר
5 שזו הגישה את חוות דעתה לבית המשפט, מסמך שערך רופא, שבדק את המנוח בחייו, אך
6 את המסמך ערך שנתיים לאחר פטירת המנוח (להלן: "**המסמך**").

רקע עובדתי ודיוני

7
8
9
10 2. המנוח, שם קץ לחייו ביום 7.8.13 (להלן: "**המנוח**"). המבקשת היא אשתו השנייה, ממנה
11 נולדו להם ילדים משותפים בעוד המשיבות הינן בנותיו מנישואיו הראשונים.
12
13 3. המנוח ערך שני מסמכים בכתב ידו, שנחזים להיות צוואתו. המבקשת חפצה כי ייקבע
14 שצוואתו האחרונה של המנוח היא המסמך שערך ביום xx.9.10. המשיבות חפצות כי ייקבע
15 שצוואתו האחרונה של המנוח היא המסמך מיום xx.8.13 כל צד טוען להיעדר כשירות של
16 המנוח במועד שונה.
17
18 4. בתום דיון ארוך ובהסכמת הצדדים, מינה בית משפט קמא את ד"ר ורד טל, מנהלת
19 המחלקה במרכז הרפואי לבריאות הנפש, מעלה הכרמל כמומחית בית המשפט (להלן:
20 "**המומחית**").
21 המומחית הוסמכה לערוך חוות דעתה לעניין מצבו הרפואי, הנפשי והקוגניטיבי של המנוח,
22 ביחס לשני המועדים. באותה החלטה- מיום 12.7.17, הורה בית משפט קמא אלו מסמכים
23 יועברו למומחית וכך קבע:-
24

25 2" **הצדדים ימציאו למומחית כל חומר רפואי וסוציאלי בלבד**
26 **הקשור למנוח, בסמיכות למועד עריכת הצוואות. מובהר, כי**
27 **לא יועברו כל תצהירים למומחית של אנשים המעורבים**

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-05-33112

- 1 בבקשה ובהתנגדות, אלא רק חומרים של אנשים ניטרליים
2 ללא כל קשר לבקשה או להתנגדות לקיום צוואה ולא תועבר
3 כל חוות דעת רפואית שנעשתה בעניין זה.
4 כל צד יעביר עותק מהמסמכים שבכוונתו להעביר למומחית
5 טרם העברתם למומחית לתגובת הצד השני בתוך 7 ימים
6 ובהעדר תגובה יועברו המסמכים למומחית....."
7 (להלן: "ההחלטה הראשונה")
8
9 ביום 26.2.18 הגישה המומחית את חוות דעתה. המומחית ציינה כי עמדו לרשותה- מכתב
10 ההתאבדות מתאריך xx.8.13, אך לא המסמך מיום xx.9.10, פרוטוקול הדיון מיום
11 12.7.17, מסמכים סוציאליים ומסמכים רפואיים. המומחית ציינה כי אין בפניה בדיקות
12 פסיכיאטריות בכל השנה שקדמה להתאבדות המנוח אך מבחינה קוגניטיבית, המכתב ערוך
13 וכתוב בצורה מסודרת. מבחינה פסיכיאטרית, אין עדות להפרעות ומשכך עולה תמונה לפיה
14 היה המנוח שמור קוגניטיבית וללא הפרעה בבוחן המציאות או בשיפוט בעת כתיבתו.
15 בסיכום חוות דעתה קבעה המומחית כי לאור החומר שעמד ברשותה, המנוח היה כשיר
16 לצוות בשני המועדים הנדונים (להלן: "חוות הדעת").
17
18 **ההליכים בפני בית משפט קמא לאחר הגשת חוות דעת המומחה**
19
20 ב.6. בדיון שהתקיים בפני בית משפט קמא ביום 8.3.18, ביקשה המבקשת להציג בפני המומחית
21 מסמך רפואי בו לטענתה, אובחן המנוח כבעל בוחן מציאות לקוי. לטענתה, היא סברה כי
22 "בית חם", שהמסמך היה בשליטתו, העבירו לידי המומחית. רק לאחר קבלת חוות הדעת
23 הסתבר לה כי המסמך המשמעותי לא הועבר לידי המומחית.
24 המשיבות התנגדו לבקשת המבקשת, טענו כי היא נגועה בחוסר תום לב ומהווה מקצה
25 שיפורים. בית המשפט קמא קבע כי כל צד רשאי יהיה לשלוח למומחית שאלות הבהרה
26 בכתב ולצרף מסמכים, "מובהר, כי הכוונה רק למסמכים מבית חם בתקופה של עד חודש
27 מפטירת המנוח" (להלן: "ההחלטה השנייה").
28
29 ב.7. בהתאם, הועברו למומחית בדיקות וסיכומי ביקור שערך דוקטור א. נפתלי למנוח
30 ביום xx.7.13 וביום xx.8.13.
31 ביום 22.3.18 הבהיר בית משפט קמא, לבקשת המשיבות, כי רק מסמכים שנערכו עד חודש
32 לפטירת המנוח יועברו למומחית (להלן "ההחלטה השלישית").
33
34 ב.8. ביום 27.3.18, שלחה המבקשת למומחית שאלות הבהרה וצירפה לפנייתה שישה מסמכים
35 לרבות המסמך מיום 28.6.15 שנערך כאמור כשנתיים לאחר פטירת המנוח. יומיים לאחר
36 מכן, הודיעה המבקשת למומחית כי המסמך נשלח בטעות וכי היא מתבקשת להתעלם

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-05-33112

1 מצירופו. בהמשך, פנתה המבקשת לבית משפט קמא וביקשה כי המסמך יועבר לעיון
2 המומחית.

3
4 9. ביום 15.4.18 דחה בית משפט קמא את בקשתה בזו הלשון:

5
6 "1. אינני מתירה הצגת המסמך מאחר ואינו עומד בכללים שנקבעו
7 להצגת המסמכים.

8 2. המבקשת תמציא תגובתה לשאלות ההבהרה למשיבה
9 להתייחסותה עד ליום ..."

10 (להלן: "החלטה הרביעית").

11
12 10. על החלטה רביעית זו, הגישה המבקשת בקשת רשות ערעור, המשיבות הגישו תשובתן וביום
13 12.6.18 התקיים בפניי דיון בבקשה.

14 עיקר טענות המבקשת

15
16
17 11. המבקשת הגישה בקשת רשות ערעור על החלטה וביקשה כי תינתן לה רשות ערעור
18 והערעור יתקבל באופן שהיא תהא רשאית להציג בפני המומחית את המסמך. לטענתה
19 מדובר במסמך רפואי מהותי ו"סופר רלוונטי", אשר נערך על בסיס בדיקות רפואיות שערך
20 ד"ר נפתלי, מומחה לפסיכיאטריה, למנוח עוד בחייו ובהם בדיקה רפואית שנערכה למנוח 3
21 ימים בטרם שם קץ לחייו.

22
23 12. לטענת המבקשת אין מדובר במסמך "חדש" או "ראיה נוספת" אלא במסמך שמצוי בתיק
24 בית המשפט וצורף במסגרת כתבי הטענות (נספח ד' להתנגדות). לטענתה, אין מדובר בחוות
25 דעת רפואית אלא בפירוט של ממצאים עובדתיים רפואיים באשר למצבו הרפואי של המנוח,
26 במועד הרלוונטי, אשר מקורם בפגישה או בדיקה פרונטלית שערך ד"ר נפתלי, למנוח.
27 ומשכך, המצאת המסמך לעיונה של המומחית הינו בבחינת כורח.

28
29 13. לטענת המבקשת רק משהתקבלה חוות דעת המומחית הסתבר לה כי המסמך לא הומצא
30 למומחית עת ערכה את חוות דעתה. התעלמות מהמסמך, יש בה כדי לסכל את חקר האמת
31 העובדתית/הרפואית וחשיפתה בפני בית המשפט.

32
33 14. המבקשת טענה כי החלטה נשוא הבר"ע היא החלטה קצרצרה, לקונית ונעדרת הנמקה.
34 לא זו בלבד אלא הטעם שנתן בית משפט קמא - "אינו עומד בכללים שנקבעו להצגת
35 המסמכים", הינו שגוי, שכן המסמך הינו בהתאם להחלטה מיום 12.7.17. מדובר ב"אדם

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-05-33112

- 1 ניטרלי" והמסמך אינו "בבחינת חוות דעת רפואית". ד"ר נפתלי פגש ובדק את המנוח, בחן
2 את מצבו וקלט בחושיו ובזמן אמת, את הממצאים הרפואיים ביחס למנוח.
3
4 15. בדיון שהתקיים בפני ביום 12.6.18 טענה המבקשת באמצעות באי כוחה כי הדרך הראויה
5 להצגת המסמך לעיון המומחית, היא במסגרת משלוח שאלות הבהרה, המאפשרת למומחית
6 לשוב ולבחון חוות דעתה לאחר שתקבל את המסמך, מבעוד מועד. מדובר בזכות דיונית
7 מהותית המגשימה את תכלית המשפט, חתירה לאמת.
8

עיקר טענות המשיבות

- 9
10
11 16. לטענת המשיבות, מדובר בסוגיה שהוכרעה תשעה חודשים קודם לכן. בהחלטה מיום
12 12.7.18, קבע בית משפט קמא אילו מסמכים יועברו למומחית ואילו לא. לו סברה
13 המבקשת כי המסמך, שהיה כל העת בחזקתה הינו רלוונטי ומהותי, היה עליה לדרוש כי
14 יוצג למומחית, או להגיש בקשת רשות ערעור על החלטה זו כבר אז. ואם לא די בכך, הרי
15 שסוגיה זו שבה והוכרעה ביום 8.3.18 וביום 22.3.18. לטענת המשיבות, די בכך כדי לדחות
16 את הבקשה. רצף ההחלטות מלמד כי אין מדובר בהחלטה לקונית ובלתי מנומקת אשר
17 ניתנה כהחלטת "פתקית".
18
19 17. זאת ועוד, המסמך, אותו מבקשת המבקשת להציג למומחית, הוא מסמך שנערך לבקשת
20 המבקשת, כשנתיים לאחר מות המנוח. המסמך מתיימר להוות מעין זיכרון מאוחר יותר
21 ומנוגד למסמך קודם שהנפיק אותו רופא, בזמן אמת. מדובר ברישום בדיעבד אשר אינו
22 ערוך כחוות דעת ואינו מהווה מסמך רפואי. ודוק כל המסמכים הרפואיים מאת "בית חס"
23 שנערכו סמוך לפטירת המנוח (21.7.13 ו- 4.8.13) ונערכו בזמן אמת על ידי אותו רופא
24 שבדק פעמיים את המנוח, הועברו לעיון המומחית ולהתרשמותה.
25
26 18. לטענת המשיבות, התנהלות המבקשת היא חסרת תום לב. המבקשת התנגדה להעברת
27 קלטת ותמלול הקלטת של שיחה שהתנהלה בין המשיבה לבין המנוח, קלטות שהמומחית
28 סברה שהן רלוונטיות וביקשה לקבלן. המבקשת, על אף שעמדה על מינוי מומחה, עיכבה
29 את משלוח המסמכים, בחרה שלא למסור את תגובתה לחוות הדעת, בהתאם להחלטת בית
30 משפט, טענה כי פנתה ל"בית חס" אך בדיקה פשוטה העלתה כי היא כלל לא פנתה ל"בית
31 חס", ויותר מכך, כי לא היה צורך כלל בפניה ל"בית חס" לקבלת המסמך, שכן המסמך היה
32 ברשותה מתחילת ההליכים. בהמשך פעלה המבקשת ביודעין ובניגוד להחלטות בית משפט
33 והעבירה "בטעות" למומחית את המסמך. גם מטעמים אלה של חוסר תום לב, יש לדחות
34 את הבקשה.
35

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-05-33112

1 לטענת המשיבות, המבקשת אינה משלימה עם חוות דעת המומחית מטעם בית המשפט
2 אשר קובעת כי המנוח היה כשיר לצוות ובכך רכשו יחולק בין כל ילדיו, באופן שווה,
3 לרבות בנותיו מנישואיו הראשונים. המסמך אותו מבקשת המבקשת להגיש היה בידה כל
4 העת והיא לא ביקשה להציגו אלא לאחר שהתקבלה חוות הדעת ורק לאחר שהסתבר לה כי
5 יועברו למומחית מסמכים רפואיים נוספים שנערכו בזמן אמת למנוח ויש בהם כדי לחזק
6 את מסקנת המומחית, כי המנוח היה כשיר לצוואה.

7
8 20. בדיון שהתקיים בפניי, טען ב"כ המשיבה כי אין לו התנגדות שהמסמך יוצג בפני המומחית
9 בעת חקירתה. כשם שבית משפט קמא לא התיר הצגת הקלטות בפני המומחית, הוא הדין
10 לגבי הצגת המסמך לידי המומחית במסגרת שאלות הבהרה ולפיכך יש לדחות את הבקשה.
11 יתרה מזו, מסמך שנערך לאחר מות המנוח, אינו עניין למומחית, אלא לבית המשפט.

דיון והכרעה

12
13
14
15 21. לאחר ששבתי וקראתי את רצף החלטות בית משפט קמא, עיינתי במסמך ושקלתי את
16 טענות הצדדים בכתב ובעל פה, הגעתי למסקנה כי יש ליתן רשות ערעור, לדון בה כבערעור
17 ולדחות את הערעור.

18
19 22. מקבלת אני את טענת המשיבות כי הסוגיה אלו מסמכים יועברו לעיון המומחית היא סוגיה
20 שהוכרעה עוד בהחלטה מיום 12.7.17 עת קבע בית משפט קמא כי למומחית יועבר חומר
21 רפואי וסוציאלי הקשור למנוח ואשר נערך בסמיכות למועד עריכת הצוואות.
22 תנאי זה של סמיכות זמנים בין מועד עריכת הצוואות לבין מועד עריכת המסמך הרפואי
23 חזר ועמד בכל רצף החלטותיו של בית משפט קמא. ראו ההחלטה מיום 12.7.17, ההחלטה
24 מיום 8.3.18 וההחלטה מיום 22.3.18 לפיה הובהר כי הכוונה רק למסמכים שנערכו עד חודש
25 מפטירת המנוח.

26 המבקשת בחרה שלא להשיג על החלטות אלו במועדים הנקובים בתקנות ודי בהתנהלותה זו
27 כדי לדחות טענותיה. אך לא מטעם זה ראיתי לנכון לדחות את הערעור אלא מטעמים
28 מהותיים.

29
30 23. בחנתי את המסמך. מדובר במכתב שערך דוקטור א. נפתלי מ"בית חס" ביום 28.6.15, היינו
31 למעלה משנתיים לאחר שדוקטור נפתלי בדק את המנוח – 21.7.13 ו-4.8.13. דוקטור נפתלי
32 בחר להפנות את המכתב "לכל המעוניין" וציין "...הבוקר אשתו כרמלה הגיעה לתחנה
33 ומסרה לי ששלושה ימים לאחר שבדקתי אותו באחרונה, הוא התאבד בתלייה בבית...".
34 בהמשך מציין דוקטור נפתלי את הטיפול שקיבל המנוח, ומה הייתה התרשמותו בעת שבדק
35 את המנוח.

36

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-05-33112

24. ככל שהתרשמותו של דוקטור א. נפתלי מהמנוח הופיעה במסמכים שערך בזמן אמת למנוח, הרי מסמכים אלו הומצאו למומחית ואין צורך "לעבותם" או לחזקם במסמך שנערך שנתיים לאחר אותה בדיקה. ככל שהתרשמותו של דוקטור נפתלי אינה מופיעה בתרשומת שערך בזמן אמת, הרי שבוודאי אין המסמך בגדר חומר רפואי שוטף או חומר רפואי גולמי שנערך בזמן אמת. מסמך זה אינו בא בגדרם של "מסמכים הנוגעים לעניין" כמצוות תקנה 258יב(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד – 1984 (להלן "התקנות"). ראו לעניין זה דברי כבוד השופט א. רובינשטיין בבע"מ 8412/14 פלונים נ' פלונית (18.1.15) כי יש לפרש את הביטוי "מסמכים" כחומר רפואי גולמי או שוטף שלא הוכן לצורך הליכים משפטיים יש להקפיד הקפדה יתרה שלא יובאו "בדלת האחורית" מסקנה או חוות דעת מטעם מי מהצדדים.

25. ראיתי לנכון, כפי שראה בית משפט קמא שלא להתיר את הצגת המסמך לידי המומחית, בשלב שאלות ההבהרה. זאת ועוד, טענת המבקשת כי החלטת בית משפט קמא היא החלטה לקונית ונעדרת הנמקה, אין לה בסיס. את החלטה האחרונה אין לבחון בבדידותה אלא במאוחד ברצף ההחלטות שנתן בית משפט קמא בסוגיה "המתמשכת" בדבר המסמכים שיועברו לידי המומחית.

26. למעלה מן הצורך, אפנה לקביעתו של כבוד השופט רובינשטיין בבע"מ 8412/14 כי חזקה שבית משפט קמא יאפשר לצדדים, לאחר שהמומחית תשיב על שאלות ההבהרה, לעמת את המומחית עם תוכן המסמך זאת כמובן שיתאפשר למומחית לעיין במסמך לקראת עדותה וכן חזקה שבית משפט ישקול, ככל שתוגש בפניו בקשה, להעיד את דוקטור נפתלי.

27. סוף דבר, דין הערעור להידחות.
28. אני מחייבת את המבקשת לשלם למשיבות הוצאות משפט בסך 5,000 ₪.
29. המזכירות תעביר מתוך כספי הפיקדון שהפקידה המבקשת סך של 5,000 ₪ למשיבה באמצעות בא כוחה ואת היתרה תשיב לידי המבקשת באמצעות בא כוחה.

ההחלטה מותרת לפרסום בכפוף לשינויי עריכה והשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, כ' תמוז תשע"ח, 03 יולי 2018, בהעדר הצדדים.

אספרנצה אלון, שופטת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-05-33112

1

הלחיים סגורות